

60 LAT MISJI I DZIAŁALNOŚCI WIKARIATU APOSTOLSKIEGO ÑUFLO DE CHÁVEZ 1951 – 2011

Dokładnie 10 lat temu, w przeddzień mojej konsekracji biskupiej (30 listopada 2001), zwróciłem się do J. Em. Kard. Julio Terrazas następującymi słowami: *Eminencjo, otrzymałem wczoraj pamiątkową publikację mojego współbrata i misjonarza z Niemiec, o. Humberto Scholtza, przybliżającą czytelnikowi 50 lat działalności Wikariatu. Proszę Cię, abyś przyjął to opracowanie na znak mojej komunii z Tobą i z całym Kościołem w Boliwii.*

Dzisiaj pragnę wyrazić Bogu wdzięczność za 60 lat misji naszego lokalnego Kościoła, którym jest utworzony 13 grudnia 1951 roku Wikariat Apostolski Ñuflo de Chávez. Dziękuję całej wspólnoty, duchowieństwu, osobom zakonnym oraz świeckim za to, że każdego dnia budują Królestwo Boże w naszej społeczności i odpowiadają tym samym na otrzymane od Boga powołanie.

10 ostatnich lat – próba podsumowania

Wszystkie spotkania z wiernymi, podczas odwiedzin poszczególnych parafii, głęboko utrwaliły się w moim sercu i pamięci. Pozwoliły mi lepiej poznać i zrozumieć tutejszą rzeczywistość.

Po roku przygotowań, w lipcu 2003 roku, odbyło się spotkanie duszpasterkie, które zgromadziło 119 uczestników, w tym 18 seminarzystów diecezjalnych. Owocem tego spotkania był plan duszpasterski, który pozwolił nam z nadzieją spoglądać w nadchodzącą przyszłość: *Pobudzeni przez Ducha Świętego i w odpowiedzi na zaproszenie skierowane do nas przez Chrystusa, aby „wy płynąć na głębie”, pragniemy budować i umacniać nasz Kościół, w duchu solidarności i odpowiedzialności jedni za drugich, świadomi zadań ewangelizacyjnych płynących z naszej misji prorockiej.*

Uchwały i dokumenty końcowe V Konferencji Generalnej Kościoła Ameryki Łacińskiej, która odbyła się w maju 2007 roku w sanktuarium maryjnym w Aparecida, skłoniły nas do tego, aby w nowym świetle odczytać nasze zadania i zrewidować założenia programu duszpasterskiego. *Naszym zadaniem jest umocnić w sobie doświadczenie osobowego spotkania z Chrystusem, aby ożywić świadomość bycia Jego uczniem-misjonarzem, budując Kościół jako wspólnota wiary nadziei i miłości wzajemnej.* (Program duszpasterski 2009 -2013).

W czasie ostatniego Zgromadzenia Duszpasterskiego (marzec 2010) wszyscy byliśmy zgodni, że program ten musi być realizowany na poziomie każdej parafii, poprzez działalność i zaangażowanie duszpasterskich rad parafialnych. Ustaliliśmy także trzy podstawowe priorytety Wikariatu, którymi są: **rodzina, duszpasterstwo powołanione oraz formacja laikatu.** Błogosławiony Jan Paweł II w liście apostolskim *Novo Millennio Ineunte* mówił: *Istnieje pewna pokusa, która od zawsze zagraża życiu duchowemu każdego człowieka, a także działalności duszpasterskiej: jest nią przekonanie, że rezultaty zależą od naszej zdolności działania i planowania. To prawda, że Pan Bóg oczekuje od nas konkretnej współpracy z Jego łaską... Biada jednak, gdybyśmy zapomnieli, że bez Chrystusa «nic nie możemy uczynić» (por. J 15, 5).*

Właśnie taki jest sens programu Misji Ciągłej, którą rozpoczęliśmy 3 października 2009 roku podczas uroczystej liturgii celebrowanej w parafii św. Franciszka z Asyżu w Yotaú.

Powinniśmy codziennie wracać do Źródła, którym jest Jezus Chrystus i z tego Źródła czerpać konieczne siły do spotkania z ubogimi i potrzebującymi, do budowania wspólnoty i aktywnego w niej uczestnictwa. W jaki sposób udało nam się osiągnąć tak wiele w ciągu ostatnich dziesięciu lat? Każdy z nas musi odpowiedzieć sobie na to pytanie indywidualnie.

Misja Ciągła i Rodzina

Obecnie rodzina jest poważnie zagrożona w swojej tożsamości i powołaniu. Najdotkliwiej odczuwają to dzieci i młodzież, które często pozostawione są same sobie. Porzucane przez rodziców doświadczają samotności i cierpienia. W naszym kraju radykalnie spada ilość zawieranych, sakramentalnych związków małżeńskich. Powiększa się zaś ilość osób żyjących w luźnych i niezobowiązujących relacjach. Gwałtownie wzrasta również ilość separacji i rozwodów. Te czynniki bardzo mocno wpływają na nasze życie osobiste, rodzinne i społeczne (*Orędzie Konferencji Episkopatu Boliwijskiego, listopad 2011*).

Z tego powodu zwróciliśmy szczególną uwagę na formację i duszpasterstwo rodzin, jednak długa przed nami droga, aby działalność ta była właściwie realizowana i promowana na szczeblu każdej parafii. Jeszcze kilka lat temu katecheza przygotowująca rodziców była o wiele bardziej rozbudowana. W wyniku wciąż postępującego procesu rozpadu rodziny można zauważyć, że zaangażowanie rodziców w katechezy spada. Warto więc postawić sobie to pytanie: Jak rozwija się katecheza rodzin oraz duszpasterstwo w mojej parafii?

Misja Ciągła i Duszpasterstwo Powołaniowe

Kościół w Ameryce Łacińskiej od wielu lat aktywnie realizuje program duszpasterstwa młodzieży, która jest naszym największym bogactwem, a także najbardziej podatną na różnego rodzaju zagrożenia grupą wiekową (*Orędzie Konferencji Episkopatu Boliwijskiego*).

Optymizmem napawa fakt, że w ostatnich latach bardzo prężnie rozwija się duszpasterstwo dzieci i młodzieży. Obecnie w Wikariacie działa 26 grup Apostolstwa Dzieciectwa Misyjnego. Jest to nadzieją całego lokalnego Kościoła. Niektóre dzieci z upływem lat przechodzą do grup młodzieżowych i stają się pełnymi entuzjazmu, młodymi animatorami swoich rówieśników.

Nie sposób zapomnieć o działalności ruchu oazowego Światło i Życie. Pod koniec każdego roku, podczas dziewięciodniowych rekolekcji, młodzież ze wszystkich parafii Wikariatu, ma okazję przeżyć czas rekolekcji i formacji duchowej. Wracając do własnych parafii młodzi stają się prężnym narzędziem duszpasterskim, pełnym wiary i radości, dobrze przygotowanym do animowania celebracji liturgicznych. Z przykrością należy jednak stwierdzić, że większość młodych ludzi, także tych, którzy przyjęli sakrament bierzmowania, żyje z dala od Kościoła i zapomina nawet o uczestnictwie w niedzielnej Eucharystii. W związku z tym rodzi się pytanie: Co należałoby zrobić, aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom ludzi młodych i pomóc im spotkać się z Chrystusem?

Trzeba także zastanowić się nad najskuteczniejszymi formami pracy w duszpasterstwie powołaniowym i w towarzystwie młodym, którzy odkrywają w sobie Boże wezwanie do całkowitego poświęcenia się Stwórcy jako kapłani lub osoby konsekrowane. Obecnie mamy tylko pięciu seminarzystów diecezjalnych. W Wikariacie pracuje obecnie tylko pięciu boliwijskich księży diecezjalnych. Wyrażam Bogu wdzięczność

za ich powołanie i posługę. Dziękuję Panu za kapłanów diecezjalnych i misjonarzy „Fidei Donum” pracujących na terenie Wikariatu (3 kapłanom z Polski, 2 z Niemiec), którzy aktywnie włączają się w proces budowania lokalnego Kościoła diecezjalnego. Od 1 stycznia 2012 oficjalnie przejmie parafie El Fortín Ks. Piotr Wojtala z Diecezji Opolskiej i Ks. José Suk w San Antonio de Lomerío, pochodzący z Korei Południowej z Diecezji Degou.

Dziękuję moim współpracownikom z Zakonu Braci Mniejszych za ofiarną pracę we wszystkich trzech regionach Wikariatu. W sposób szczególny pragnę podziękować siedmiu współpracownikom z prowincji bawarskiej, którzy towarzyszyli mi w pierwszych latach biskupiej posługi. Niestety obecnie żaden z nich już nie pracuje. Niektórzy odeszli już do Pana, inni zaś posługują w dalszych regionach Boliwii.

Wyrażam również wdzięczność współpracownikom, którzy pracowali we wspólnocie Świętej Klary: O. Gustawowi Mazurowi z Cuatro Cañadas, O. Kacprowi Nowakowskiemu i Br. Feliksowi Skrzypacz z El Fortín. Ze względu na reorganizację zakonnej Prowincji św. Antoniego zostali przeniesieni na inne placówki, a miejsce ich dotychczasowej pracy zajma księży diecezjalni. Dziękuję Wam, drodzy Współbracia za to, że byliście blisko Chrystusa i Jego ludu. Dziękuję za wieloletnią obecność w parafiach Cuatro Cañadas i El Fortín.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat lokalny Kościół Wikariatu ubogacił się o nowe charyzmaty i obecność nowych wspólnot zakonnych. W parafii El Fortín (Villa Paraíso) od 2004 roku służą siostry ze Zgromadzenia Służebniczek Niepokalanego Poczęcia NMP. W tym samym roku w miejscowości Puerto Rico otworzono dom zakonnej Sióstr Służebniczek Najświętszego Serca Jezusowego. W 2009 roku w Concepción rozpoczęły posługę Siostry Służebniczki Serca Jezusowego z Korei. Od grudnia 2010 roku pracują w parafii San Julian siostry Male Służebnice Świętej Rodziny z Korei, a w lutym bieżącego roku przybyły na teren Wikariatu Siostry ze Zgromadzenia Misjonarek Jezusa Najwyższego Kapłana i osiedliły się w parafii San Ramón.

Misja Ciągła i formacja laików

Na terenie Wikariatu działa osiem szkół katolickich prowadzonych przez Kościół, w których aktualnie pobiera naukę 9587 uczniów na wszystkich poziomach edukacji, od przedszkola do klasy maturalnej. Szkoły te cieszą się bardzo dobrą opinią i uznaniem wśród rodziców. Równocześnie jest to miejsce chrześcijańskiej formacji dla rodziców i nauczycieli.

W Concepción od prawie 30 lat działa Centrum Edukacji Alternatywnej, gdzie młodzi ludzie ze środowisk wiejskich, nie posiadający odpowiedniego zaplecza finansowego, zdobywają zawód i doświadczenie. Kształcą się w zawodach: mechanik samochodowy, stolarz i artysta rzeźbiarz. Młodzież zdobywa kwalifikacje na kursach haftu, kroju i szycia, informatyki oraz uprawy roślin.

Bardzo ważną formą działalności społecznej, która poprawia sytuację ubogich kobiet wiejskich jest istniejące w San Ramón Centrum Edukacji Alternatywnej „Mamenco”, które należy do Świeckiego Instytutu Pracownic Świętego Krzyża (Obreras de la Cruz). Aktualnie 58 młodych kobiet (wśród nich są także matki z dziećmi) uzupełnia w nim edukację w zakresie szkoły średniej i przygotowuje się do egzaminu maturalnego.

W Urubichá działa Instytut Muzyki i Sztuki, w którym ponad 400 dzieci kształcą się muzycznie i uczą gry na instrumentach podtrzymując w ten sposób tradycje misyjnej muzyki barokowej. Natomiast sztuki haftu i rękodzieła artystycznego uczą się tam kobiety.

Caritas Wikariatu Apostolskiego Ñuflo de Chávez wspiera kobiety ze środowisk wiejskich poprzez program edukacyjny "Pomoc dla rękodziela" (*Apoyo a las mujeres artesanas*). Kolejny program zaproponowany przez Caritas ma na celu poprawę sytuacji ubogiej ludności. Dotyczy uświadamiania ludzi w kwestiach społecznych oraz zachęca do zaangażowania i pełnienia odpowiedzialnych funkcji w społeczeństwie (*La Participación ciudadana y la formación en el liderazgo*).

W parafiach, które należą do regionu Chiquitania regularnie odbywają się spotkania oraz kursy z zakresu formacji biblijnej i pastoralnej przeznaczone dla liderów wiejskich społeczności lokalnych. Niestety z powodu dużej fali migracji, na skutek działalności sekt oraz zmian politycznych, tego typu spotkania nie odbywają się na terytorium ziem zamieszkałych przez ludność przybyłą z innych regionów Boliwii.

W tym roku odbyły się w San Ramón pierwsze warsztaty dotyczące formacji biblijnej przeznaczone dla liderów, katechetów i nauczycieli religii. Kolejne spotkanie w ramach warsztatów przewidziane jest na kwiecień 2012 roku.

W dużym stopniu podupadła działalność Podstawowych Wspólnot Eklezjalnych (Comunidad Eclesial de Base = CEBs), których zadaniem było nauczanie wiernych teologii oraz rozważania Pisma Św. w kontekście aktualnej sytuacji socjo-politycznej. Wspólnoty przygotowywały przyszłych katechistów oraz animatorów życia liturgicznego. Na dzień dzisiejszy CEBs aktywnie działa tylko na terenie parafii San Javier.

Zakończenie

W ogólnym zarysie, próbowałem przedstawić sposób, w jaki odpowiadamy na powołanie, które otrzymaliśmy od Pana, aby Mu towarzyszyć i głosić orędzie zbawienia (por. Mk 3,13) tak, aby wszyscy mieli życie i mieli je w obfitości (por. J 10,10).

Ktoś kiedyś powiedział, że nasza praca podobna jest to kropli wody spadającej na rozgrzany kamień. Ja jednak myślę, że chociaż nie możemy cieszyć się jeszcze radością obfitych zbiorów to jednak nasiona Królestwa Bożego, które zostały wrzucone w ziemię z miłością wydadzą w przyszłości obfity plon. Wiele osób w samym Wikariacie jak i z daleka nieustannie nam towarzyszy i niezrażając się trudnościami, z wytrwałością pracuje na Bożej roli. Dziękuję Panu Bogu za wszystkie osoby dobrego i ofiarnego serca. Przypowieść o ziarnku gorczycy i o zaczynie pozwala mi z nadzieją patrzeć w przyszłość (por. Mt 13. 31-33).

Dziękuję wszystkim dobrodziejom z Polski, którzy pomagają mi za pośrednictwem Ośrodka Misyjnego na Górze Świętej Anny oraz dobrodziejom z mojej rodzinnej parafii z Ligoty Tumskiej.

Pozwólcie, że wymienię tylko niektóre z dzieł, które dzięki Waszej ofiarności udało się zrealizować w ostatnich latach: budowa kościoła parafialnego w San Julian, rozbudowa Centrum Pastoralnego w miejscowości San Ramón, budowa kaplic na terenie parafii San Martín (Núcleo 23 i 14), budowa kościoła parafialnego w El Carmen - Villa Montero, budowa Centrum Pastoralnego i kościoła św. Franciszka w Ascensión de Guarayos, rozbudowa szpitala Sióstr ze Zgromadzenie Św. Franciszka w Ascensión de Guarayos, odrestaurowanie kościoła Franciszkanów w Yaguarú, budowa i pomoc działalności Instytutu Muzyki i Sztuki w Urubichá; **nowy klasztor Sióstr Służebniczek w parafii El Fortín (Villa Paraiso); tamże przystosowało się dawny dom Sióstr na internat dla dziewcząt z pobliskich miejscowości;** budowa kościoła w Salvatierra, budowa kościoła w miejscowości Cuatro Cañadas, budowa kościoła w Puerto Rico, **w tej**

samej miejscowosci **zostal zbudowany dom zakonny dla Siotr Najswietszego Serca Pana Jezusa**; w San Javier **zostal odnowiony dach calego obiektu misyjnego (kosciol i zabudowania)**; **budowa nowych kaplic na obszarach wiejskich w trzech czesciach Wikariatu, pomoc w naprawie szkod wywolanych na skutek klęsk żywiołowych: powodzi w miejscowościach El Fortín, Carmen, i San Martín** oraz pożaru w Ascensión de Guarayos, pomoc finansowa dla realizacji Centrum Edukacyjnego im. Hansa Rotha w Concepción, pomoc w utrzymaniu parafii, duchowieństwa i sióstr zakonnych, **wspieranie** edukacji, **szpitali i ośrodków zdrowia działających na terenie Wikariatu**. w tym roku **zostal oddany nowy dom zakonny dla Siotr Koreanek w Concepción**; takze w Concepción **zostaly wykończone dwie sale dla dzieci niepełnosprawnych**. Przepraszam jeśli kogoś pominąłem lub o czymś zapomniałem; (te dzieła, ktore wyszczegolnilem wieksza trzcionka istnieja dzieki rowniez Waszej pomocy).

Jesteśmy świadomi, że jako Kościół lokalny powołani jesteśmy do tego, aby być samowystarczalnymi zarówno w zakresie personalnym jak i ekonomicznym. Dokument końcowy z Aparecida wyraźnie wskazuje na współodpowiedzialność laików w misji Kościoła. Pierwsze kroki udało nam się zrobić, choć jeszcze bardzo wiele pracy przed nami, aby w pełni cel osiągnąć.

Słowa skierowane do Was, moi najdrożsi Przyjaciele w Pierwszą Niedzielę Adwentu 2011 roku pragnąłbym zakończyć fragmentem zaczerpniętym z Orędzia Papieża Benedykta XVI:

Adwent oznacza obecność Boga, która już się rozpoczęła, ale jednocześnie tylko rozpoczęła się. Oznacza to, że chrześcijanin nie spogląda tylko i wyłącznie na to co już wydarzyło się w przeszłości, ale spogląda także na to co ma dopiero nadejść. Pośród wszystkich nieszczęść, które dotyczą świat potrafi żyć nadzieją, że płomyki światła w ciemności tlą się, aż do dnia kiedy ostatecznie dobro zatriumfuje i wszystko zostanie Mu podporządkowane; będzie to dzień, kiedy Chrystus powróci.

Drodzy Bracia i Siostry. W tych małych i dużych znakach Waszej solidarności z Kościołem Wikariatu Apostolskiego Ñuflo de Chávez dostrzegam żywą obecność tego samego Pana Jezusa, który dla nas narodził się w Betlejem. Niech radość z Jego obecności w naszym życiu umocni naszą wiarę i wiarę naszych braci. Zjednoczeni ze Świętą Rodziną z Nazaretu i między nami wzajemnie, z serca Wam błogosławię , zapewniam Was o mojej modlitwie zyczac błogosławionych Swiat Bozego Narodzenia i obfitych lask Bozych w Nowym Roku.

*Z braterskim pozdrowieniem
+ Antonio Bonifacio Reimann, OFM*

Concepción, Adwent 2011